

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

8-16 грудня 2020 року

(в режимі відеоконференції)

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ЧАСТИНА 1 (8 грудня)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні народні депутати члени комітету! Доброго дня, шановні запрошені! Нам до комітету надійшло 15 згод на проведення комітету сьогодні в режимі відеоконференції, відповідь на мою пропозицію. Я прошу зараз народних депутатів підтвердити свою участь в засіданні комітету.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.

Народний депутат Божик. Немає.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. Сергій Володимирович,
десь я вас підключав. Не бачу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко. Немає.
Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – присутній.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.
Народний депутат Німченко.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Раді вас вітати!

ПУЗАНОВ О.Г. Навзаєм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря. Немає.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Так, рахуємо скільки нас зараз. 14 народних депутатів, кворум є, можемо починати роботу. Оголошую засідання комітету відкритим.

Так, вам був запропонований порядок денний, ми його, в принципі, обговорювали минулого разу. Я пропоную його зараз прийняти за основу, потім послухати, там будуть пропозиції від народних депутатів.

Пропоную голосувати. Хто за те, щоб затвердити порядок денний запропонований за основу?

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Власенко підключається.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов. Не бачу.
Народний депутат Німченко. Не бачу.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш. Немає поки.
Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв. Поки немає.

Тобто 14 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Були пропозиції щодо доповнення порядку денного. Я надаю слово народному депутату Бабію.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане головуючий.

Колеги, я пропоную внести до порядку денного питання перегляду прийнятого нами, комітетом, рішення стосовно законопроектів номер: 411, 3045-1, 3460. Це законопроекти, які стосуються третейських судів. Я поясню, чому пропонується розглянути це питання.

Ми, якщо пам'ятаєте, рекомендували 3411, кабмінівський законопроект, Верховній Раді прийняти за основу. Але після цього було Комітетом з питань антикорупційної політики прийнято рішення, і деякі норми визнано такими, що можуть спричинити корупційні ризики. Зокрема, йде мова про норму щодо вирішення...*(Не чути)*... І вони вказують на те, що з'являється таким чином повна невідповідність у законі, що може призвести до корупційних ризиків.

І пропонується, буде пропонуватися, якщо питання включиться в порядок денний, прийняти рішення комітетом нове, яким все-таки рекомендувати кабмінівський законопроект, але при цьому відразу ж виключити відповідні норми, які стосуються вирішення третейськими судами спорів про нерухомість.

Власне, це причина перегляду. Я прошу колег підтримати включення в порядок денний, оскільки законопроект, в принципі, мав минулого тижні

розглядатись в залі, можливо, має сподівання, що наступного пленарного тижня буде розглянутий. Тому прошу розглянути це питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Дійсно, ми це питання уже з народним депутатом Бабієм обговорювали. Там мова йде просто про таких два незначних доповнення до рішення комітету. Зараз Ігор Васильович вам розішле новий проект висновку. Там мова йде про те, що просто ми додаємо, що абзац другий підпункту 2 пункту 1 виключити, в абзаці третьому пункту 1 розділу "Прикінцеві та перехідні положення" слова "четвертого" і "п'ятого" замінити словами "третього" і "четвертого" відповідно. Тобто мова йде про те, що ми просто прибираємо можливість розгляду спорів щодо нерухомості третейськими судами взагалі.

Ця норма також викликала таку критику з боку в тому числі народних депутатів з різних фракцій. Тому я також особисто підтримую, щоб третейські суди не займалися питаннями визнання права власності на нерухоме майно.

Ніхто не заперечує щодо того, щоб ми розглянули це питання, тому що ми плануємо його наступного тижня розглядати в залі Верховної Ради? Немає заперечень?

Народний депутат Фріс, будь ласка.

ФРІС І.П. Дякую, пане голово.

Єдине що, при всій повазі до колег, дякую, що дослухалися в тому числі і мене, який стояв на твердій позиції щодо неможливості розгляду третейськими судами можливості визначення спорів з нерухомістю, але просто технічно хотів би уточнити: це в нас друге читання буде цього законопроекту, що ми можемо внести якусь комітетську правку, чи як, чи це все-таки перше читання і ми...?

БАБІЙ Р.В. Це перше читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це перше читання. Є така практика, що ми пропонуємо в редакції комітету. Тобто ми просто, якщо це невеликі правки до... невеликі зміни до тексту закону, то така практика уже існує в Верховній Раді, і ми багато таких законів вже голосували, приймали в першому читанні.

Народний депутат Князевич, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, пане голову.

Така практика насправді зараз з'явилась, під час COVID, і вона стосувалася в основному законів, що мали на меті боротьбу з COVID, які пропонувалось прийняти зразу в цілому. У зв'язку з тим відповідно профільний комітет пропозиції якісь одразу до такого рішення пропонував.

Тому, якщо така практика є і комітет погодиться, я не заперечую, але я проти того, щоб ми рекомендували в цілому розгляд. Давайте все ж таки наполягати, щоб це... Але це не означає, що ці норми зразу вилучені. Нам все рівно треба буде в другому читанні комітетськими правками їх вилучати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я не заперечую, це зрозуміло, що це не буде закон, який буде прийматися в цілому, тим більше, що ми пам'ятаємо, що ми, приймаючи рішення, перше рішення щодо цього законопроекту, ми вже пропонували і з інших законопроектів, які не є альтернативними юридично, але є альтернативними за своєю суттю, взяти деякі положення і застосувати статтю 116 при підготовці цього законопроекту до другого читання. Тому просто для того, щоб прибрати якусь там ситуацію в залі під час голосування... Просто це буде вже позиція комітету, який погоджується з тим, що треба повністю нерухомість прибрати, тому що це є єдина така от норма, яка викликає суперечні ставлення з боку різних депутатів та фракцій.

Народний депутат Фріс, будь ласка.

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Пане Андрію, чи могла б я два слова сказати з приводу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валентина Іванівна, да, будь ласка.

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Дякую.

Вітаю, шановні народні депутати, шановні присутні! Оскільки комітет вже планує прийняти якесь рішення і потім буде зв'язаний ним, я б хотіла прокоментувати оцю позицію щодо нерухомості.

По-перше, стратегія розвитку правосуддя змушує нас розвивати третейське судочинство, медіацію, і ми, здається, всі свідомі того, що до цього треба прагнути. Уже в нас є досвід попередній, як з компетенції третейських судів вилучили справи щодо нерухомості, отак і написали: "щодо нерухомості", - маючи на увазі визнання права власності або ще що-небудь. Але в той момент з третейських судів, які успішно розглядали кредитні спори забрали звернення стягнення на заставлене майно, звернення стягнення на предмет іпотеки і таке інше.

Отже, мені здається, що це дійсно зайве, бо як же ми будемо розвивати третейське судочинство, щоб не дозволяти їм взагалі торкатися заставленого майна? Тим більше, що спір про звернення стягнення на заставлене майно не є спором щодо нерухомості. Це стягнення грошей таким чином відбувається.

Між тим, я б хотіла вас закликати лише поєднати ці два шляхи. З одного боку, ми хочемо розвивати третейське судочинство, з іншого боку, зведемо до того, що в них просто не буде ніяких справ, бо так чи інакше вони чогось будуть торкатися. І прошу вас поєднати ці два шляхи, щоб ми не заважали... або розуміли куди рухаємося.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валентина Іванівна.

Ми зараз просто обговорюємо, чи включати це в порядок денний сьогоднішнього комітету.

Пане Ігорю, давайте ще раз.

ФРІС І.П. Дякую, пане голово.

Одна буквально репліка. У нас і суди загальної юрисдикції сьогодні, за рішенням в тому числі і Верховного Суду, позбавлені права вирішувати питання щодо звернення стягнення на предмет іпотеки, якщо вказане стягнення відбувається в позасудовому порядку через застереження, що міститься в іпотечному договорі. Практично в усіх іпотечних договорах сьогодні зазначені вказані застереження. І ці справи не розглядаються судом, а навпаки відмовляється сторонам в розгляді, в судому розгляді, і вирішується це право позасудовим шляхом.

Тому делегувати ці повноваження і поєднувати можливість надання ще однієї ланки третейським судам розглядати справи, пов'язані в тому числі з реєстрацією, виникненням, переходом, зверненням стягнення на об'єкти нерухомого майна, в тому числі земельні ділянки, з розрахунку того, що з 1 липня у нас починає діяти нове земельне законодавство, на моє переконання, є абсолютно недоцільним, і я готовий підтримати позицію комітету, пов'язану з тим, щоб вилучити вказані норми в редакції до першого читання.

Дякую, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Давайте ми на цьому завершимо обговорення питання щодо включення цього питання в порядок денний, просто визначимося шляхом голосування. Я просто хочу поєднати деякі пропозиції щодо... Тобто є пропозиція включити

3411, переглянути висновок комітету. Є також, в мене будуть пропозиції дещо переставити місцями черговість розгляду питань сьогоднішнього комітету. Я просто прокоментую.

В нас основне питання – це 3711, але є 3711д. Але є і інші питання, які є, на мій погляд, вони є більш простими, і для того, щоб ми встигли їх прийняти, я буду пропонувати, щоб ми 3411, або давайте так, 2415, тобто це зміни до Закону "Про розвідку", зміни до Закону про судоустрій у зв'язку з прийняттям Закону "Про розвідку" заслухали в першу чергу, потім заслухали 3411, після цього перейшли до 3711д. І я не впевнений в тому, що ми встигнемо завершити роботу над ним сьогодні, тому що є деякі там обмеження в часі. На жаль, мені треба буде о 12:30 завершити сьогоднішній комітет. Але в мене є одразу пропозиція його не завершувати, а зробити перерву, і якщо ми не встигнемо 3711, перерву, ми з вами потім узгодимо на коли. Є така пропозиція, щоб ви зараз подумали: на завтра десь там на 15-у годину, щоб ми завтра вже завершили з питанням 3711.

І в "Різному" в нас є питання створення робочої групи, яку ми створили, затвердження складу робочої групи, яку ми створили на минулому засіданні комітету. Це питання є також, в принципі, технічним, можемо його також сьогодні розглянути, і маємо також розглянути. І в "Різному" в нас ще запрошені представники Національного демократичного інституту, який хоче презентувати проект, який вони пропонують впроваджувати спільно на базі нашого комітету. Тобто я їм надам слово для того, щоб вони презентували проект. Далі буде час для того, щоб народні депутати змогли поставити питання, але ми не будемо приймати сьогодні рішення, це просто така презентація, яку Національний демократичний інститут запросив для того, щоб ознайомити народних депутатів членів комітету з проектом. А ми потім будемо визначатися на наступних засіданнях комітету щодо участі комітету в цьому проекті.

Денис Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Добрий день усім, колеги! Шановний пане голову, пропозиція включити в наш порядок денний законопроект 4229. По ньому вже є... Я нагадаю, що це колишній, так би мовити, на базі підготовленого 2525, стосується кандидатів на посаду суддів, які пройшли всі вже етапи, так би мовити, конкурсного відбору. По ньому є висновок Головного науково-експертного управління. І нагадую, що перед цим, з чого починалось, законопроект 2525 тоді був проголосований всім складом комітету. Там особливих заперечень не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Денисе, а в мене питання: чи розглядався цей законопроект на підкомітеті?

МАСЛОВ Д.В. Ні, не розглядався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мене є тоді така пропозиція. Ми можемо доповнити порядок денний з урахуванням того, що ми... тому що все одно будемо оголошувати перерву і продовжувати завтра, і підкомітет я думаю, що буде далі працювати з пропозиціями щодо 3711д, і, може, на тому ж засіданні розглянути 4229, а ми вже визначимося завтра після перерви в засіданні комітету щодо цього законопроекту. Тобто я не заперечую.

Я ставлю тоді на голосування затвердження порядку денного комітету в цілому з урахуванням доданих 3411 (перегляд рішення) і 4229, який запропонований народним депутатом Масловим, але 4229 будемо розглядати не сьогодні, а завтра після перерви. 3411 пропоную розглянути і 2415 перед тим, як ми будемо розглядати 3711. Прошу голосувати за цю пропозицію.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик. Валерій Іванович, я вас бачив
десь. Народний депутат Божик.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. Сергій Володимирович, я
вас бачу, але не чую.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Демченко. Не чути.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров. Олег Анатолійович!

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

Для стенограми. До нас доєднувалися: народний депутат Демченко, народний депутат Німченко. Зараз вони поки не приймають участі в голосуванні.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, у нас 18...

БОЖИК В.І. Народний депутат Божик на зв'язку також. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик – за.

Тоді 19 – за, проти – 0, утримався – 1. Порядок денний затверджений в цілому.

Я тоді пропоную розглянути 3411. Висновок комітету розісланий народним депутатам. Чи готові ми проголосувати за перегляд рішення і прибрати питання нерухомості з законопроекту про третейські суди? Немає заперечень?

БАБІЙ Р.В. Давайте, може, Андрій Євгенович, я сформулюю рішення, яке...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він сформований, висновок, я його тоді зачитую.

Комітет з питань правової політики вирішив:

Переглянути свій висновок від 4 листопада 2020 року (протокол номер 38) та рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку утворення та діяльності третейських судів з метою відновлення довіри до третейського розгляду (реєстраційний номер 3411) (від 29 квітня 2020 року), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу з урахуванням пропозицій комітету, у зв'язку з чим законопроект 3045-1 та законопроект 3460 відхилити.

Друге. Звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду даного законопроекту відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради визначити голову підкомітету Бабія Романа Вячеславовича. Прошу голосувати за цей висновок.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик. Валерій Іванович!

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЕВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За. І дякую за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 19 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Так як я говорив, пропоную розглянути 2415, він розглядався підкомітетом. До нас доєднався представник Ради національної безпеки та оборони від автора законопроекту -

Президента України. Я можу надати слово. Це перше читання, якщо можна, буквально 2 хвилини. Я вас не бачу.

РОМАНЮК Ю.П. Бачите мене? Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Представтесь, будь ласка, для стенограми.

РОМАНЮК Ю.П. Романюк Юрій Петрович, керівник підрозділу Апарату РНБО.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка.

РОМАНЮК Ю.П. Два слова буквально. Внесення змін до... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вас не чуємо.

РОМАНЮК Ю.П. В мене включений звук. Ви мене чуєте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

РОМАНЮК Ю.П. Чути добре?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, зараз добре. Будь ласка.

РОМАНЮК Ю.П. Дякую.

Ці зміни, які пропонуються до вказаного закону України, передбачені Законом, нещодавно прийнятим, "Про розвідку", ви знаєте, від 17 вересня. Власне, йдеться про уповноважених суддів, які отримуватимуть клопотання

керівників розвідувальних органів і в особливому порядку розглядатимуть ці всі клопотання для надання дозволу на проведення заходів, що обмежують права і свободи людини.

Законопроектом передбачено дві частини, доповнення чинних статей Закону України "Про судоустрій і статус суддів" двома фактично абзацами.

В принципі, я би підтримав ці формулювання, окрім першої частини, що мене стосується. Я вбачаю тут необхідним додати слова: "встановлених Законом України "Про розвідку". Це суттєво, тому що інших виключень в законодавстві не передбачається. Якщо ви підтримаєте, в першій частині я би додав: "крім випадків встановлених Законом України "Про розвідку".

З другою частиною абсолютно погоджуюсь, все тут правильно і вивірені формулювання. "Прикінцеві положення" цього проекту закону передбачають, що він набирає чинності одночасно з набранням чинності Закону України "Про розвідку". Не знаю, наскільки це юридично коректно, бо Закон України "Про розвідку" вже набув чинності 17 вересня, подивіться з точки зору юриспруденції, як кажуть, юридичної чистоти цього питання.

В цілому все. Просив би підтримати цей проект закону. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я передаю слово співголові підкомітету, наш підкомітет розглядав цей законопроект. Я просто хочу зазначити, що секретаріат комітету також опрацьовував текст, сам текст законопроекту з урахуванням вже прийнятого Закону "Про розвідку" і мав консультації з Головним юридичним управлінням. Тому будуть пропозиції від мене щодо уточнення тексту законопроекту з урахуванням вже прийнятого Закону "Про розвідку". І я буду пропонувати також в редакції комітету деякі технічні зміни.

Павло Васильович, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Добрий день, колеги! Даний законопроект розглядався на підкомітеті, і ми тоді відклали були його розгляд для рекомендації прийняття в першому читанні, для того щоб вже розуміти, чи було прийнято Закон "Про розвідку".

На сьогоднішній день Закон "Про розвідку" було прийнято. Тому підкомітет, розглядаючи, рекомендував комітету прийняти даний законопроект до першого читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Вам в СЕДО були направлені пропозиції від секретаріату нашого комітету щодо деяких техніко-юридичних уточнень, які не змінюють суті цього законопроекту.

ПАВЛІШ П.В. Андрій Євгенович, підкомітет не розглядав...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я знаю. Я знаю, що не розглядав. Але я просто буду пропонувати, якщо не буде заперечень з боку народних депутатів, то можемо сьогодні проголосувати. Якщо будуть заперечення, то можемо тоді це також перенести на завтра.

Пропозиція щодо пункту 1 - те, що представник РНБО сказав, "крім випадків встановлених Законом "Про розвідку". Пропозиція від юристів була: "крім справ щодо надання дозволу на проведення розвідувальних заходів". Я думаю, що представник РНБО також погоджується. Так? Да.

І тоді друга частина цього закону – це частина перша статті 29, - доповнити пунктом 9-1, тому що в самому законопроекті це було доповнення до того самого пункту 9, але пропозиції юристів - доповнити новим пунктом 9-1 такого змісту: "Здійснює відповідно до Закону України "Про розвідку" повноваження уповноваженого судді щодо судового контролю за дотриманням

прав, свобод та інтересів осіб під час здійснення розвідувальної діяльності та/або призначає суддю (суддів) з числа суддів апеляційного суду для здійснення таких повноважень під час розгляду питання про надання дозволу на проведення розвідувальних заходів". Тобто ми просто уточнюємо, більш конкретизуємо цю норму, для того щоб не виникало... Я питаю представника РНБО: немає заперечень?

РОМАНЮК Ю.П. Цілком погоджуємося. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погоджуємося, да?

І щодо "Прикінцевих положень" пропозиція була така: "Цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводиться в дію з дня введення в дію статті 16 Закону України "Про розвідку від 17 вересня 2020 року (номер 912-9)". Ця пропозиція також, мабуть, буде потребувати ще техніко-юридичних правок від юристів, але вона дещо більш коректно викладена з точки зору "Прикінцевих положень".

Шановні колеги, прошу, в якого є якісь пропозиції? (Да, я зараз надам слово). І в мене буде пропозиція, тому що цей закон, в принципі, технічного характеру і нам його треба ухвалити, до 24 січня він має вже вступити в дію, буде пропозиція, якщо комітет підтримує, то затвердити висновок за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

Народний депутат Фріс, будь ласка.

ФРІС І.П. Дякую, Андрій Євгенович.

В мене буквально одне запитання. Може, колеги, або представники РНБО, або представники судової влади дадуть мені пояснення.

Я уважно ознайомився з висновком Головного науково-експертного управління Верховної Ради щодо цього законопроекту. І, в принципі,

зауваження виключно тільки одне: щодо дефініції "уповноважений суддя". В самому висновку визначено, що всі нормативно-правові акти, які належать до кримінально-процесуального законодавства, є взаємопов'язаними. Одні з них уточнюють, розкривають, деталізують зміст. Наприклад, в Законі України "Про судоустрій і статус суддів" до повноважень голови апеляційного суду, серед інших, віднесено здійснення повноважень слідчого судді. Саме дефініція "слідчий суддя", вона і міститься в чинній редакції Кримінального процесуального кодексу, який, скажімо так, надає можливість вказаному слідчому судді здійснювати певні процесуальні дії. Однак, які би зміни... жодних змін, пов'язаних з внесенням змін в кримінальне процесуальне законодавство щодо визначення, які ж повноваження буде здійснювати уповноважений суддя, ні до КПК, ні до будь-якого іншого нормативно-правового акту внаслідок прийняття цього законопроекту не вноситься. Хотілось би уточнити, яким чином це буде корелюватися і хто ж такий "уповноважений суддя", і які функції відповідно до КПК ним будуть здійснюватися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігорю.

Я зараз надам слово для відповіді. Інститут уповноваженого судді вже введений в законодавство України після того, як нами був прийнятий Закон "Про розвідку", і там є визначення, хто є уповноважений суддя – це суддя апеляційного суду з розгляду кримінальних проваджень, до повноважень якого належить здійснення в порядку, передбаченому цим законом, а саме Законом "Про розвідку", судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час здійснення розвідувальної діяльності.

Тобто сам інститут уповноваженого судді вже нами введений в законодавство України і міститься в Законі "Про розвідку". Саме тому в зв'язку

з цим і була пропозиція від мене доповнити деякими положеннями запропонований Закон про внесення змін до Закону "Про судоустрій і статус суддів". Це від мене ремарка.

Шановний представник РНБО або шановні представники судової влади, хто хоче висловитись із цього питання?

РОМАНЮК Ю.П. Я хотів доповнити як член робочої групи з підготовки тоді ще проекту Закону про розвідку. Представники розвідувальних органів особливо наголошували на окремому, особливому порядку розгляду в судах суддями клопотань щодо порушення прав людини. І тому народилася 16 стаття в Законі "Про розвідку", вона так і називається: "Особливості розгляду судом клопотань про надання дозволу...", - і далі за текстом. Так от, ці особливості і передбачають, що серед суддів є уповноважені судді, які матимуть відповідну форму допуску до державної таємниці і розглядатимуть клопотання розвідувальних органів. Такий механізм був запропонований усіма трьома розвідувальними органами і імplementований в Закон "Про розвідку".

Тому, власне, виходячи з цієї норми, статті 16, вносимо... *(Не чути)*

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я не бачу, хто ще хоче взяти слово. Шановні колеги, є тоді пропозиція, для того щоб ми не залишали цю ситуацію не врегульованою, пропоную висновок... Зараз, хвилинку. Пропоную тоді наступний висновок Комітету з питань правової політики: рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" у зв'язку з прийняттям Закону України "Про розвідку" (реєстраційний номер 2415) (від 11 листопада 2019 року), поданий Президентом України, прийняти за основу і в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

Ставлю на голосування цю пропозицію. Прошу голосувати.
Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик. Валерій Іванович!

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. Не бачу.
Народний депутат Демченко.

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко проти?

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.
Народний депутат Демченко.

ВЛАСЕНКО С.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я почув. Дякую. Дякую, Сергій Володимирович.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

Народний депутат Новіков. Михайло Миколайович! Не бачу.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Я – за, але щойно на нараді було озвучено, що там за основу навряд чи він буде прийнятий, бо там багато зауважень.

_____. В цілому, в цілому.

СОВГИРЯ О.В. Тобто в цілому, за основу і в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, Верховна Рада може визначитися.

Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Рахуємо. 12 – за, 2 – проти і 5 – утримались. Рішення прийнято.

МАКАРОВ О.А. У мене по процедурі питання. Зараз Ольга Володимирівна під час голосування сказала, що вона "за", але на нараді тільки що сказали". Я прошу уточнити, на якій нараді, що сказали, хто в цій нараді брав участь.

СОВГИРЯ О.В. Це була попередня нарада щодо порядку денного, що там є зауваження щодо цього законопроекту.

МАКАРОВ О.А. А хто проводив цю нараду і хто брав участь?

СОВГИРЯ О.В. Це фракція, партійна нарада.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, це якимось чином стосується, я перепрошую, засідання комітету, при всій повазі?

МАКАРОВ О.А. Під час голосування є посилання на якесь рішення якоїсь наради.

СОВГИРЯ О.В. Ні, це не рішення наради, Олег Анатолійович, я ж не сказала, що це рішення наради. Я сказала тільки, що на нараді була озвучена позиція, що є запитання до цього законопроекту. Все. Рішень ніяких ніхто не приймав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тим більше, що є запитання в членів нашого комітету. Тому я тут..., це нормальна політична дискусія.

Шановні колеги, є пропозиція зараз затвердити склад робочої групи щодо розробки законопроекту про врегулювання питання суддів Верховного Суду України та суддів вищих спеціалізованих судів. Вам склад, запропонований співголовами, народними депутатами Демченком та Масловим, був розісланий. Я можу зачитати цей склад, і ми можемо одразу, якщо хтось з членів комітету ще хоче долучитися до цієї робочої групи, можемо під стенограму це бажання записати.

Я просто склад зачитаю, може, там хтось вже є. "Затвердити робочу групу щодо розробки законопроекту про врегулювання питання суддів Верховного Суду України та суддів вищих спеціалізованих судів у такому складі: народні депутати Демченко, Маслов; Ліщина – заступник міністра юстиції; Юдківська – суддя ЄСПЛ (я там, де все буде за згодою, зрозуміло), Львов – заступник голови касаційного... Верховного Суду; Блажівська – суддя Касаційного адміністративного суду Верховного Суду; Жук – суддя Касаційного адміністративного суду Верховного Суду; Канигіна, Кривенда – судді Верховного Суду України; Головчук, Євграфова, Винокуров – це судді вищих спеціалізованих судів; пані Адамська-Галлант – експерт проекту "Право-Justice"; пані Розваляєва – член Вищої ради правосуддя; Буроменський – це

доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного права і заступник голови Комісії з питань правової реформи при Президенті України; Бабанли – керівник департаменту аналітичної та правової роботи Верховного Суду; Примак-Березовська – голова Асоціації помічників суддів; Желінський – заступник начальника управління з розгляду скарг в сфері державної реєстрації Офісу протидії рейдерству Міністерства юстиції України". Це запропонований склад, зараз я ще раз доєднаю Сергія Демченка.

Шановні колеги, якщо немає заперечень, хто ще хоче долучитися до роботи робочої групи?

ПАВЛІШ П.В. Павліш. Прошу включити в робочу групу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш – народний депутат.

ДИРДІН М.Є. Дирдін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін - народний депутат.

НОВІКОВ М.М. Можна мене включити теж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков, так?

НОВІКОВ М.М. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

Якщо все, то пропоную...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Я не бачу. Да, Сергій Володимирович, будь ласка. Будь ласка. Ми вас не чуємо.

_____. Власенко, наскільки я чую, просить включити його так само. В нього поганий звук, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко додали.

Так, якщо немає заперечень, тоді прошу проголосувати за відповідне рішення: склад, який я зачитав, з урахуванням ще 4 членів комітету: народних депутатів Дирдіна, Власенка, Павліша і Новікова.

Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик. Валерій Іванович, не бачимо вас.

Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. Сергій Володимирович, не чую. Так, давайте, шановні колеги, ви відключайте звук мікрофону, тому що все йде на відеозапис і на стенограму.

Народний депутат Власенко. Не чую.

Народний депутат Демченко. Сергій Олексійович, ми затверджуємо склад робочої групи, ви тільки що доєдналися. Народний депутат Демченко.

_____. Він попереджав, що в нього буде поганий зв'язок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я знаю. Але я все ж таки маю пересвідчитись, чи може він зараз проголосувати.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш. Павло Васильович!

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Стефанчук. Микола Олексійович!

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, ми затвердили склад робочої групи. 18 – за, проти – 0, утрималися – 0. Рішення прийнято.

МАСЛОВ Д.В. Шановний пане голову, дозвольте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

МАСЛОВ Д.В. Незалежно від того, що ми проголосували персональний склад групи, звичайно, що кожен з народних депутатів має можливість долучитися, тому я як співголова даної робочої групи дам завдання, щоб всім народним депутатам і нам в профільному чаті надсилались повідомлення, коли будуть проводитись засідання цієї групи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Погоджуюсь. Дякую. Безумовно, що всі народні депутати зможуть приймати участь. Дякую за цю пропозицію.

Тоді є така пропозиція: зараз перейти до 3711 і десь до 12 години попрацювати. Якщо встигнемо – приймемо рішення, ні – значить, тоді оголосити перерву до завтра, як я вже зазначав, а десь о 12 годині надати слово представникам Національного демократичного інституту для презентації проектів, і о 12:30, якщо ми не встигнемо все розглянути, тоді оголосити перерву в засіданні комітету до завтра, я одразу пропоную до 15 години, для того щоб ви зараз могли... Да, тобто в нас завтра комітетські слухання, ви знаєте, з питань виконання Україною рішень Європейського суду з прав людини, з 10-ї до 13-ї. Це за бажанням, для тих народних депутатів, які хочуть взяти участь. Тоді в засіданні комітету ми оголосимо перерву і продовжимо завтра, пропоную, о 15 годині. Якщо будуть інші пропозиції, то тоді десь біля 12:30 я прошу їх зазначити.

Що стосується 3711. Тобто в п'ятницю всім народним депутатам на електронну пошту був розісланий пакет законопроекту 3711-д, який включав в себе основні документи – це текст, порівняльна таблиця та пояснювальна записка. Підкомітет працював, вчора було засідання підкомітету. Я розумію, що є різні позиції щодо деяких модулів, так скажемо, цього законопроекту. Для того, щоб цю роботу провести більш ефективно, більш результативно, в мене буде пропозиція просто розпочати постатейно; якщо немає там принципових заперечень, то переходити до іншого модуля. Таким чином, щоб ми сьогодні хоча б частину законопроекту пройшли, і завершити цю роботу завтра.

Вам був також розісланий лист від Голови Верховного Суду Валентини Іванівни Данішевської щодо пропозицій від Верховного Суду. Я знаю, що

сьогодні відбувається засідання Вищої ради правосуддя, на якому буде затверджено... *(Не чути)*

Я прошу всіх відключити мікрофони. Я прошу всіх, хто зараз доєднався, відключити мікрофони, тому що все це йде на стенограму і просто це заважає слухати народним депутатам. Я буду відключати тоді сам. Я бачу, що нечують мене. Да, на жаль, нечують.

Я пропоную надати слово співголові підкомітету Михайлу Миколайовичу Новікову для того, щоб він розпочав цей розгляд.

Михайло Миколайович, будь ласка. Включіть мікрофон, будь ласка, а то я всім відключив.

НОВІКОВ М.М. Дякую.

Ми можемо дійсно пройтися постатейно, але перш ніж переходити щодо постатейності, я хотів би звернути увагу, що за результатами минулого засідання комітету мною було зафіксовано 5 питань як зауваження або застереження, які були висловлені учасниками даного комітету, який був. П'ять питань, які пов'язані - перше, - як озвучував народний депутат Власенко, це питання конституційного суверенітету, питання автономії міжнародної конкурсної комісії відносно до Вищої ради правосуддя, питання тимчасовості конкурсної комісії, теж пов'язане з суверенітетом, питання Вищої кваліфікаційної комісії. До речі, це зазначено і в листі Голови Верховного Суду, щодо того, що половина членів Вищої кваліфікаційної комісії мають бути судді. Питання щодо Уповноваженого з захисту прав людини. Були застереження щодо можливості даної особи бути альтернативою міжнародним експертам як на заміну. І питання секретаріату.

Мною були підготовлені і вчора на засіданні підкомітету були проговорені певні пропозиції щодо врегулювання деяких з цих питань,

якнайменше трьох питань, які, на мою думку, є ключовими. Інші питання можна було б доопрацьовувати при підготовці до другого читання.

Що стосується конституційного суверенітету і автономії міжнародної конкурсної комісії. Є пропозиція змінити редакцію статті 95-1, зокрема абзац третій, четвертий частини третьої цієї статті викласти в такій редакції: "Кожен суб'єкт формування конкурсної комісії пропонує не менше 6 кандидатів до складу конкурсної комісії або погоджує пропозицію спільного списку кандидатів". Що це мається на увазі? Мається на увазі, що якщо ми прийнемо таку редакцію, то Вища рада правосуддя, вона не буде отримувати конкретний, вже обмежений список кандидатів, обмежений кількістю якраз один до одного, а буде отримувати можливість зробити вибір і провести певний добір членів конкурсної комісії з кандидатів, які будуть запропоновані суб'єктами формування конкурсної комісії. Це стосується і Ради суддів України, і це стосується і міжнародних організацій.

Я не бачу тут ніяких застережень щодо обмеження прав будь-кого, оскільки як і Рада суддів, так і представники міжнародних організацій, зможуть надати по 6 чоловік-достойників, які могли б представляти дані організації. Із них Вища рада правосуддя як конституційний орган могла б відібрати 6-х з 12-ти чоловік якнайменше, звертаю увагу, якнайменше 12 чоловік, з 12-ти чоловік 6-х до складу конкурсної комісії. Таким чином, вже рішення про формування конкурсної комісії було б не формальним, а дійсним, і це рішення приймала б Вища рада правосуддя.

Суб'єкти формування конкурсної комісії пропонують осіб до складу конкурсної комісії за своєю квотою протягом 20 днів з дня опублікування оголошення про початок добору кандидатів до конкурсної комісії на офіційному веб-сайті Вищої кваліфікаційної комісії. Це визначається момент, коли... з якого моменту можуть надходити пропозиції.

До речі, хочу звернути увагу, що на підкомітеті розглядалася пропозиція депутата Макарова, і там теж є слухна редакція, яку можна було б долучити, але він пропонує її викласти в "Прикінцевих положеннях", зазначивши, що протягом 2 днів з дня набрання чинності законом Голова Вищої ради правосуддя розміщує оголошення про початок формування конкурсної комісії та звертається до суб'єктів формування конкурсної комісії з проханням запропонувати експертів до складу конкурсної комісії на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя. Трішки відрізняється, де розміщується, але можна було б зробити і те, і інше, по великому рахунку: і на сайті Вищої кваліфкомісії, і на сайті Вищої ради правосуддя. Ці дві дії, вони не суперечать одна одній.

Це що стосується першого питання, і я думаю, що якщо б така редакція була запропонована, то застереження, які звучали на засіданні комітету минулому щодо того, що є посягання на конституційний суверенітет, вони були б більш пом'якшені, тому що остаточно, знову звертаю увагу, рішення на конкурсній основі щодо складу конкурсної комісії приймалось би Вищою радою правосуддя.

Що стосується тимчасовості конкурсної комісії, є пропозиція пункт 6... частину шосту статті 95-1 викласти в наступній редакції: "Строк повноважень конкурсної комісії та її членів, призначених Вищою радою правосуддя, у складі, визначеному пунктами 1, 2 частини третьої цієї статті, припиняється (до речі, це з пропозиції Олега Анатолійовича) через 1 рік після призначення повноважного складу Вищої кваліфкомісії суддів України. Подальший добір складу членів Вищої кваліфкомісії суддів України здійснюється конкурсною комісією у складі, визначеному пунктом 1 частини третьої та частиною четвертою цієї статті". Мається на увазі вже альтернативні суб'єкти, національні суб'єкти.

І щодо Уповноваженого з захисту прав людини я трошки змінив, можливо, це неправильне викладення. Щодо Уповноваженого з захисту прав людини є пропозиція змінити перелік альтернативи міжнародним експертам,

викласти частину четверту в такій редакції: "У разі, якщо у визначений цим законом строк суб'єкти формування конкурсної комісії не запропонували осіб до складу конкурсної комісії або запропонували недостатню кількість осіб для формування повноважного складу конкурсної комісії, таких осіб пропонують Рада прокурорів України, Рада адвокатів України, Національна академія правових наук в особі її президії протягом 15 днів. Кожен із суб'єктів формування конкурсної комісії, передбачений в абзаці першому цієї статті, пропонує не менше 6 кандидатів до складу конкурсної комісії".

Що мається на увазі? Визначаючи такий перелік альтернативи міжнародним експертам, міжнародним організаціям, які висувають своїх кандидатів до конкурсної комісії, ми виходили з того, що в умовах пандемії проводити з'їзди і великі зібрання майже неможливо. Ми йшли по аналогії і шукали орган, який подібний Раді суддів України. І такими органами є Рада прокурорів України, Рада адвокатів України і, як постійно діючий орган міжсесійний, це Президія Національної академії правових наук, які можуть збиратися в Zoom і проводити оперативно свої заходи.

Звертаю увагу, що пропозиція того, що строк повноважень конкурсної комісії в міжнародному складі пропонується рік після призначення повноважного складу Вищої кваліфікаційної комісії. За цей період буде можливість суб'єктам, які є альтернативними, підготуватися до заміни міжнародних учасників конкурсної комісії шляхом приведення у відповідність їх установчих документів, положень відповідно до даного закону.

У мене все. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Миколайович, за те, що виклали ті пропозиції, компромісні, які обговорювалися на засіданні підкомітету. Я знаю, що також там були інші пропозиції.

В мене, ще раз, давайте, для того, щоб ми зараз не... Я зараз надам слово співголові підкомітету Павлішу Павлу Васильовичу.

Давайте, Павло Васильович, ви також, вам слово, а після цього - пропозиція.

ПАВЛІШ П.В. Я одну ремарочку, Михайло Миколайович. В пункті 3 статті 95-1 значиться, що до складу конкурсної комісії входять 3 особи з числа суддів або суддів у відставці, запропонованих Радою суддів України; і пункт 2 – 3 особи з числа міжнародних експертів, і далі там по тексту. Тут якщо ми приходимо до рішення, що кожен суб'єкт формування конкурсної комісії пропонує не менше 6 кандидатів, то нам тут треба 3 тоді замінити на 6.

НОВІКОВ М.М. Так, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович. Якщо буде прийнято комітетом рішення, то відповідно секретаріат всі ці правки наскрізним шляхом в законопроект внесе.

Шановні колеги, давайте все ж таки таким чином. Для того, щоб ми хоч якусь частину сьогодні затвердили, тобто підемо з тих питань, щодо яких немає якихось там суперечливих позицій. Тому я би пропонував (я зараз надам слово, Олег Анатолійович), я би пропонував повернутися до моєї пропозиції і піти постатейно по закону. Там, де будуть вже різні пропозиції, їх обговорювати і, можливо, навіть ставити на голосування, для того щоб комітет визначався, щодо якої пропозиції є підтримка.

_____. Підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, стаття 19 – це перша стаття, яка в цьому проекті закону. Стаття 19 Закону України "Про судоустрій і статус суддів", вона стосується кількості суддів у суді, і там мова йде про пункт 6. У всіх є порівняльна таблиця. "Кількість суддів у суді, крім Верховного Суду, визначає Вища рада правосуддя після консультацій з Державною судовою адміністрацією України...", - і далі по тексту.

Чи є якісь зауваження щодо цієї моделі?

_____. Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає зауважень, я тоді ставлю плюс - і ми йдемо далі.

Стаття 31 "Види і склад вищих спеціалізованих судів". Тут також мова йде про кількість суддів. Така сама модель запропонована, тобто: "У складі вищого спеціалізованого суду можуть утворюватися судові палати для розгляду окремих категорій справ у першій інстанції, а також утворюється апеляційна палата для розгляду справ в апеляційній інстанції. Апеляційна палата вищого спеціалізованого суду діє у його складі на засадах інституційної, організаційної, кадрової та фінансової автономії. Кількість суддів в апеляційній палаті вищого спеціалізованого суду визначає у межах загальної кількості суддів вищого спеціалізованого суду Вища рада правосуддя після консультацій з Державною судовою адміністрацією".

Немає заперечень? Немає. Добре. Дякую.

Наступна. Стаття 37 – це "Склад і структура Верховного Суду". Пункт 1: "До складу Верховного Суду входять судді, кількість яких визначає Вища рада правосуддя після консультацій з Верховним Судом, але не більше 200". Чи є якісь зауваження?

_____. Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає зауважень. Також плюс.

Стаття 49, там технічна зміна, де ми просто... там, де "регіональна прокуратура" змінюється на "обласну прокуратуру", це у зв'язку з прийняттям останнього законодавства. Немає заперечень?

_____. Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає.

Далі стаття 92 "Статус та склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів України". Я не буду цитувати всі частини, зачитую тільки ті, які ми зараз вводимо, тобто частина третя: "Вища кваліфікаційна комісія суддів складається з 16 членів, які призначаються Вищою радою правосуддя за результатами конкурсу строком на 4 роки. Одна і та сама особа може бути призначена членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України лише один раз".

Чи є заперечення проти цієї моделі?

_____. Обмеження щодо одноразового призначення членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів, я думаю, що тут... Ми вчора на підкомітеті розглядали питання якраз щодо сталості роботи органів державних. І Михайло Миколайович нам повідомив таку цікаву інформацію, з чим я також згоден, що якщо у нас будуть такі обмеження, то в наш новий конкурс Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не зможуть потрапити в будь-якому разі ті люди, які вже приймали і мали таку непогану, добру репутацію в своїй роботі. І такі обмеження призведуть до того, що комісія буде сформована абсолютно нова, і їм буде значно тяжче починати свою роботу, тому що... і цей період початку роботи ВККС у нас буде суттєво збільшений.

Тому щодо питання того, що може бути призначення членом ВККС судді лише один раз. Один раз, я думаю, що, можливо, хоча би на два рази, щоб була якась сталість. Ми розуміємо, що можуть потрапити ті особи, які були, але ж якщо конкурсна комісія скаже, що це люди є з бездоганною репутацією, то я думаю, що вони мають право потрапити також до цієї комісії.

Тому прошу "лише один раз" виключити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді чи правильно я розумію, що пропозиція: замість "лише один раз", наприклад, змінити на...

_____. Це останнє речення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...не більше ніж два рази поспіль...

Шановні колеги, ми зараз не будемо затверджувати сам, як говорять, wording, тобто наше завдання – затвердити якусь модель, якусь...

_____. Принципи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. А вже секретаріат комітету підготує потім, якщо ми щось затвердимо, підготує текст відповідний, який буде відповідати тій моделі, яку ми проголосуємо.

Просив слово народний депутат Маслов, а потім Новіков.

МАСЛОВ Д.В. Дякую.

Шановний головуючий, я саме про це і хотів сказати, що, чи доцільно просто "один раз", а не про те, що один раз підряд. В принципі, колега Павліш про це сказав.

СОВГИРЯ О.В. А причому тут конституційність, Денис?

МАСЛОВ Д.В. Яка конституційність?

СОВГИРЯ О.В. Мені почулось, що конституційно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ніхто не говорив про конституційність.

МАСЛОВ Д.В. Ні-ні, Пані Ольго, то ви конституційність завжди чуєте і нічого..... У вас маркер спрацював. Ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто просто прибрати останнє речення цього пункту.

МАСЛОВ Д.В. Я про те саме, що пан Павліш сказав, я про те ж саме хотів сказати, чому лише один раз. Це означає, що людина взагалі не зможе бути другим раз...

_____. Я думаю, що два рази буде достатньо для того, щоб можна було і передавати інформацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Я хотів би доповнити народного депутата Павліша, він мене згадав. Справа в тому, що є таке поняття, як "інституційна пам'ять". Мені важко уявити, і я про це наголошував на підкомітеті, мені важко уявити, як би працював наш комітет, якби у нас був повністю оновлений склад комітету і не

було тих людей, які мали досвід роботи в даному комітеті і не ділилися досвідом з новими членами комітету.

Щодо цього, я хотів би все-таки зараз це питання не сильно дискутувати, тому що у нас ще буде можливість підготуватись до другого читання, я впевнений, що саме така буде процедура. Але просто мати це на увазі, оскільки, звертаю увагу, тут ніяких застережень немає, тому що... чи небезпек немає, тому що добір членів ВККС буде здійснювати міжнародна конкурсна комісія. І що заважає їй навіть серед тих членів, бувших членів Вищої кваліфікаційної комісії, які мають досвід роботи, досвід з дос'є, досвід з документами, з методологією і так далі, відібрати їх до нового складу Вищої кваліфікаційної комісії, якщо буде доведено, що вони є достойними, доброчесними і до них немає ніяких зауважень?

Я впевнений, що..... членів, навіть бувших, Вищої кваліфікаційної комісії набереться десь декілька осіб, які б могли стати членами нової Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Миколайович.

Таким чином, якщо хтось хоче ще висловитись з цього приводу, саме з цього пункту? Народний депутат Макаров, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Колеги, тут ми починаємо з маленького питання, але воно чіпляє дуже багато великих питань, починаючи з того, що тут всі виступили: і Михайло Миколайович, і його колеги, які писали, мене згадували в тих ракурсах, в яких я взагалі не брав участь. В першу чергу хочу сказати, що ця версія, яку ми зараз розглядаємо, не є компромісною, як сказали, що... Ті статті і ті пропозиції, на які посилається Михайло Миколайович, не є моїми пропозиціями, які не є зі мною погодженими. Зразу кажу, щоб не було ніяких

інсинуацій з цього приводу. Чому Михайло Миколайович так вирішив, не знаю, що він мав на увазі.

НОВІКОВ М.М. Я поясню.

МАКАРОВ О.А. Хочу сказати, що зараз пропозиції, які висловив Михайло Миколайович, вони ведуть до того, що цей закон знову не буде прийнятий. Я хочу звернути увагу, що члени оцієї підготовчої групи, яка готувала законопроект, входять до одної політичної партії, до одної політичної сили. Потім збирається підкомітет, до якої тільки я прийшов з іншої політичної сили. Всі між собою поговорили, не дуже мене слухали, вважаючи, що у них є дуже велика монобільшість, яка 14 місяців вже не може ВККС створити, сформувати, і, забуваючи, що монобільшості вже давно немає, продовжують зараз гнути ту саму лінію.

Я ще раз кажу, ті пропозиції, які ви зараз подаєте, вони ні з ким не погоджені і вони ведуть до того, що вони не будуть погоджені в майбутньому і закон не буде прийнятий. Тому не треба пропонувати те, що не пройшло обговорення, і те, з приводу чого не висловились інші депутати.

Тому я зразу кажу, що я проти висловлююся того, щоб подовжувати строк членів ВККС до двох, одного достатньо. Посилання на те, що комісія за участю міжнародних експертів буде їх на другий строк обирати, спростовується пропозицією Михайла Миколайовича, який хоче цю комісію розігнати через рік уже, і це не є моєю пропозицією, і зразу ж туди запустити представників інших організацій, які зараз в не найпрозоріший спосіб будуть делегувати в його редакції своїх представників.

Тому, якщо ми хочемо далі рухатись, то я пропонував би оці пропозиції видавати не як вже погоджені, які треба затверджувати, а якщо хтось проти, то ми не будемо звертати увагу, а я пропоную їх обговорювати і в ході дискусії

розуміти, що можуть бути якісь компроміси і пропозиції інших членів комітету, ніж ті, які збиралися на розробку цього законопроекту, не знаю, де, чи в Офісі Президента, чи у Верховному Суді, чи у ВРП. Ще запрошувати інших членів комітету, слухати, що вони пропонують, питати, чи будуть вони за таке голосувати, їх політична сила, а далі рухатись. Інакше я буду це розцінювати як свідоме небажання приймати закон і формувати Вищу кваліфікаційну комісію суддів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Да, я зараз надам слово Михайлу Миколайовичу.

По-перше, підкомітет проводив своє засідання відкрито, і всі народні депутати були повідомлені про засідання підкомітету. Ті, хто бажали або могли взяти участь, ті взяли участь в засіданні підкомітету і могли висловити свої позиції.

Те, що запропонував Михайло Миколайович, я також це зрозумів, що це не позиція підкомітету, це його пропозиції, але вони носять більш компромісний характер з тими, які, це мій погляд, запропоновані в самому законопроекті. Зараз ми з вами саме обговорюємо і слухаємо всіх членів комітету, які хочуть долучитися до розгляду цього питання.

Ваша пропозиція про те, щоб залишити, я так розумію, частину третю статті 92 законопроекту, залишити в тій редакції, в якій вона є, тобто залишити тільки один строк для членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів. А те, що говорив, я дозволю собі, Михайло Миколайович про те, що буде призначати рада за участю міжнародних експертів, він мав на увазі не наступний, через один, склад Вищої кваліфікаційної комісії, а, я так розумію, можливість для тих членів, які раніше були членами Вищої кваліфікаційної комісії, ще раз

спробувати і подати свої документи для того, щоб прийняти участь в конкурсі і мати можливість бути включеними до складу ВККС.

Тобто питання про два строки або про зняття обмеження щодо кількості строків перебування на посаді члена ВККС, воно просто розглядається в двох напрямках: і на майбутнє, і щодо минулих членів ВККС. Я правильно розумію, Михайло Миколайович?

НОВІКОВ М.М. Так-так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто для того, щоб просто була єдина позиція.

Тобто в нас є дві пропозиції. В мене... Я пропоную наступне. Ми можемо зараз просто частину третю залишити на завтра. Є дві позиції, може підкомітет ще раз зібратися сьогодні ввечері, завтра зранку для того, щоб обговорити це більш предметно і далі запропонувати якусь позицію для комітету на завтра.

Павло Павліш, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Андрій Євгенович, я гадаю, що тут правильно було б, можливо, ці питання якраз уже на комітеті обговорити, от ми щойно їх по суті і обговорюємо, і прийняти рішення. Я думаю, що це не є складним питанням. І ми розуміємо, або ми все ж таки залишаємо однорічний строк, або ми приймаємо можливість два строки. І тут саме я вважаю, що логічно, якщо конкурсна комісія, яка буде визначати, ми їй довіряємо, всі їй довіряють, там є міжнародні експерти, які відбирались конкурсною комісією, чому... нелогічно тут обмежувати саме одним строком. Тому я думаю, що можна просто проголосувати. Там немає що обговорювати на підкомітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. Шановні, щоб не влаштовувати дискусії, нам необхідно швидко прийняти якусь редакцію. Я пропонував би все-таки, і я про це говорив, не чіпати зараз редакцію даної статті, а залишити це питання на друге читання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, давайте. Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, у мене пропозиція така. Я так розумію, є дві думки: одна - пана Олега Анатолійовича, що один раз, наскільки я зрозумів; інша - Михайла Миколайовича, який готував текст.

Я, якщо дозволить головуючий, я би хотів звернутись до обох, так би мовити, авторів двох пропозицій пояснити просто-напросто, чому один по-одному вважає, а другий - по-іншому, мотиви, обґрунтування цього. Я хочу їх почути, а потім можемо поставити і проголосувати дві пропозиції. І все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Денисе, я попрошу ще раз Михайла Миколайовича, він, в принципі, пояснював свою позицію, але ми можемо надати ще раз слово.

Олег Анатолійович, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Виключно коротко, якщо можливо, для того щоб обґрунтування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Михайло Миколайович, Олег Анатолійович, якщо ви бажаєте.

НОВІКОВ М.М. Дякую.

Я двома тезами. Перша теза – це інституційна пам'ять. Цей принцип, він завжди працює у всіх органах. І, по-друге, як сказав уже Павло Васильович, якщо у нас міжнародна комісія є, конкурсна комісія є дуже поважною і об'єктивною і так далі, тому у мене виникає тільки єдине питання: а чому ми маємо створювати певні обмеження для певного кола осіб, будь-кого, якщо будь-хто може йти на цей конкурс? А конкурсна комісія хай собі вирішує, вона ж в такому повноважному міжнародному стані, хай сама вирішує, чи може ця особа, чи не може. Вона відсіє тоді будь-яку іншу особу, відносно якої буде певний якийсь сумнів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Колеги, інституційна пам'ять тут дуже умовно повинна працювати. Це не фірма юридична чи бізнесова, яка має історію 30 років і треба мати якогось старого співробітника. Це не є навіть комітет, це Вища кваліфікаційна комісія суддів, яка здійснює свою роботу відповідно до закону. Там є щось 300, чи скільки, я не пам'ятаю, людей секретаріату, у яких нормально все з інституційною пам'яттю. А собі уявити, що буде у нас чиновник, який 8 років працює у Вищій кваліфікаційній комісії суддів і займає, і виконує ті функції, які написано в Законі про Вищу кваліфікаційну комісію суддів, мені здається, що ця людина вже не буде настільки безстороння, настільки кваліфікована і настільки близька до реального життя, і буде дуже сильно завантажена тими проблемами, які зараз існують в тій сфері, в якій вона працює, що, безумовно, потрібно робити ротацію.

Протягом 4 років, я переконаний, що деякі члени ВККС будуть йти у відставку, міняти роботу. І з 16 членів, яких ми зараз оберемо, повірте мені, що за 4 роки пройдуть 10-12. Тому нормально буде все з передачею знань, з

передачею якихось там традицій, і сподіваюсь, що вони будуть гарні, якщо ми будемо просто проводити ротацію в режимі, як це проводиться, наприклад, не знаю, в Конституційному Суді. Спочатку всіх обрали, зараз вони по черзі міняються, і ніхто цього не помічає.

Тому ніяких два строки не потрібно. Ризик більший, що зараз туди попадуть... Ця ж норма не просто так з'явилася, Михайло Миколайович. Це ж конкретно якісь люди, з прізвищами конкретними, почали цю ідею вам просувати через якихось наших спільних знайомих, давайте будемо відверті.

Тому я прошу забрати це питання, більше його не піднімати. Не треба ніякі відомі нам прізвища, і гарні, і погані, зараз сюди просувати і проштовхувати. Бо вже проштовхували і при минулій владі, і при нинішній. Не потрібно цього робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, я просто хочу зазначити (зараз надам слово Денису Маслов) для членів комітету, що запропонована сама система формування Вищої кваліфікаційної комісії, запропонована цим законопроектом, вона суттєво відрізняється від попередньої моделі. Попередня модель формування ВККС - вона формувалась за квотним принципом. І ми розуміли, що ніхто не може якимось чином вплинути, наприклад, на з'їзд адвокатів, щоб він не обирав другий, третій чи четвертий раз поспіль одну і ту саму особу до складу ВККС. А тому і було таке обмеження в попередній редакції закону, що особа може займати цю посаду тільки один раз, для того щоб це було якимось запобіжником. Тому що не можна вплинути на інституцію відповідно, щоб вона не обирала одного і того ж представника ВККС.

Ми зараз, як зазначив Михайло Миколайович, пропонуємо конкурсну комісію. Тобто, обмежуючи одним разом, ми просто обмежуємо доступ особи для участі в наступному конкурсі. Конкурсна комісія хай визначає, чи має особа

бути другий чи третій раз членом ВККС, чи ні. Я просто хотів би це зазначити, тому що це інший підхід до формування і це важливо при прийнятті рішення.

Пане Денисе, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Шановний пане головуєчий, ви, в принципі, вже сказали те ж саме, що і я хотів сказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, я не знав.

Шановні колеги, тоді давайте так. В нас є дві пропозиції щодо частини третьої статті 92.

Перша пропозиція надійшла від народного депутата Новікова і інших членів комітету, я так розумію, Павліш, Маслов її підтримали. Затвердити цю частину в такій редакції: "Вища кваліфікаційна комісія суддів України складається з 16 членів, які призначаються Вищою радою правосуддя за результатами конкурсу строком на 4 роки". Точка.

Тоді ставлю цю редакцію на голосування.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик Валерій Іванович. Не бачу. Він зараз підключиться, мабуть, зможе...

Народний депутат Ватрас. Народний депутат Ватрас!

Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін. Не чую.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич. Немає.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

Так, я бачу, народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, народний депутат Соболев.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Так, ще раз, народний депутат Стефанчук, тому що бачу, що є, але не... Я зараз порахую.

СТЕФАНЧУК М.О. Я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук – за.

7 – за, 1 – проти, 5 – утримались. Всього приймало участь в голосуванні 13 народних депутатів. Таким чином, ми затверджуємо частину третю без останнього речення.

Частина четверта: "Вища кваліфікаційна комісія суддів України вважається повноважною за умови призначення до її складу не менше 11 членів. Якщо Вища кваліфікаційна комісія суддів України може стати неповноважною через закінчення строку повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, такий член комісії продовжує виконувати свої повноваження до дня призначення на його посаду іншої особи".

Чи є якісь зауваження до цієї...? Да, Ольга Володимирівна, будь ласка.

СОВГИРЯ О.В. Да, є зауваження. Потрібно поставити кому і дописати: "але не більше ніж протягом...", - тому що інакше це абсолютне джерело для зловживання цією нормою, аж до визнання її неконституційною. Ми не розуміємо, на який строк може бути продовжено повноваження особи - члена ВККС, строк повноважень якої закінчився, але чомусь на вакантну посаду не була призначена нова особа.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо ми "не більш ніж протягом 6 місяців" для того, щоб...

СОВГИРЯ О.В. Я думаю, що це нормально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нормально.

_____. Підтримую. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо немає зауважень... Да, народний депутат Бабій, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Дякую.

Я також за ту позицію, яку висловила Ольга Совгіря. І ще один момент. Є пропозиція, от ми зараз обговорюємо норму, в якій продовження повноважень передбачається, лише якщо ВККС може стати неповноважною. Тобто не для всіх членів, лише для тих, які зменшують склад комісії менше необхідного для виконання повноважень.

Моя пропозиція полягає в тому, щоб все-таки застосувати це правило до всіх членів комісії також, що вони продовжать свої повноваження виконувати, поки не призначать нового, але не більше ніж 6 місяців. І на це, я зверну увагу, наголошувала і Венеційська комісія в пункті 49 висновку, коли казала, що вибірковий підхід небажано застосовувати. Якщо застосовується правило, то воно має застосовуватись до всіх членів комісії, а не лише до тих, які зменшують повноважний склад до неповноважного, скажемо так. Знову ж таки це можна і правками до другого читання врахувати, але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, давайте краще, якщо ми розробляємо закон силами депутатів комітету, тут, знаєте, для другого читання може щось залишитися таке, щось велике політичне.

_____. Для інших депутатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наше завдання – все ж таки, щоб він був найбільш якісно виписаний.

Пане Романе, яка пропозиція до тексту?

БАБІЙ Р.В. Значить, другий абзац пропонується в такій редакції: "Член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, чотирирічний строк повноважень якого сплив, продовжує виконувати свої повноваження до дня призначення на його посаду іншої особи, але не більше ніж 6 місяців з дня закінчення строку повноважень".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто така сама модель, просто дещо...

БАБІЙ Р.В. Да, для всіх членів однакова.

_____. Зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, народний депутат Павліш, потім Макаров.

ПАВЛІШ П.В. Андрій Євгенович, я по цьому питанню не маю заперечень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Цей другий абзац дуже небезпечний. Я хочу запитати. А скажіть мені, промодельуйте мені ситуацію, як вийшло так, що з 16 залишилось тільки 11, і ніхто ніякий конкурс не оголосили, цих 5, які по черзі почали вибувати, і потім оцей один, одинадцятий втратив свої повноваження внаслідок спливу чотиримісячного терміну, і ніякого конкурсу знову не оголошено, він сидить собі виконує обов'язки ще цілих 6 місяців. І чому конкурс на його посаду і тих п'яти, які вже склали повноваження, не оголошено, мені не зрозуміло.

Так само не зрозуміло, що робити, якщо він сам подав у відставку, наприклад, цей одинадцятий, або щось з ним сталося, не дай Боже, він вже не може виконувати свої обов'язки просто фізично, то що ми тоді будемо робити?

Тому я вважаю, що ця норма, вона знову дає якусь можливість якихось маніпуляцій, і закладати їх не треба. У нас є конкурсна комісія, вона буде працювати, вона буде проводити добір відповідно до законодавства. І як це так вийде, що всі ці члени конкурсної комісії будуть ще 6 місяців працювати? І один із способів маніпуляції – це подовжити просто строк взагалі всієї комісії на 6 місяців, не на 4 роки обирати їх, а на 4 роки і 6 місяців. Для чого це робити? Нехай будемо слідкувати, обирати достойних членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів, і не давати ніяких можливостей обирати, кому подовжити, кому не подовжити. Бо знову зараз закладаються якісь можливості маніпуляцій тих, у кого є влада. Не треба цього робити. Давайте виходити з того, що правила мають бути однакові для всіх. І ця норма може сьогодні вам видаватися демократичною і дуже зручною для того, як нею можна скористатися, а завтра ви будете так само, як ще інші члени комітету зараз в опозиції, будете кричати, що це не демократично. Не допускайте те, що потім вами ж буде критикуватися через 4 роки чи раніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, зараз я надам слово Ользі Володимирівні. Олег Анатолійович, чи правильно я розумію, мабуть, я неправильно, але просто поправте, що ваша пропозиція - просто прибрати цей абзац взагалі і залишити...

МАКАРОВ О.А. Звичайно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Дивіться, я пропоную, щоб замість того формулювання, яке зараз є, замінити його на... так, у нас тут "закінчення строку повноважень",

"припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії". Тобто будь-який випадок, щоб у нас не було тільки у зв'язку із закінченням строку повноважень, а будь-яка підстава припинення повноважень, щоб вона розглядалася як та, що підпадає під дію цієї норми. Це перше.

Друге. Олег Анатолійович, я не зовсім можу погодитись з тим, що ми зараз закладаємо якийсь дивний механізм, тому що наступність функціонування органів державної влади – це, в принципі, загальновизнаний принцип. І Кабінет Міністрів продовжує виконувати повноваження до сформування нового складу Кабінету Міністрів, і Верховна Рада до набуття повноважень Верховною Радою нового скликання, всі абсолютно органи. Навпаки, мені здається, що ми через визначення строку, на який ми встановлюємо можливість роботи цього органу, закладаємо можливість уникнення зловживань в цій частині, щоб це не було безкінечно, а у визначений законом строк.

МАКАРОВ О.А. Ольга Володимирівна, ви сказали, що в будь-яких випадках, не тільки, якщо строк повноважень сплив. А якщо він засуджений за насильницькі злочини, якщо він втратив громадянство України, якщо, дай Бог йому здоров'я, взагалі пішов..., то як йому продовжити...?

СОВГИРЯ О.В. В будь-яких випадках, крім випадків, коли у зв'язку із набранням рішення суду, чи там... окрім тих, з настанням яких припиняється повноваження члена ВКС в день припинення повноважень. Давайте розділимо, як в Законі "Про службу в органах місцевого самоврядування" чи "Про державну службу". І автоматичні підстави припинення повноважень є інші, на які поширюється спеціальний порядок.

МАКАРОВ О.А. Скажіть мені, у вашому випадку, чому на той момент, коли оцей одинадцятий втратить повноваження, у нас же ж 11

уповноважених..... чому на той момент ще конкурс не йде? Хто мені пояснить? Не оголосили конкурс, не відбувається добір. Чому, можете мені пояснити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, я перепрошую, тут ви підіймаєте дуже таке чутливе питання. Наприклад, давайте так, 10 членів ВККС одразу подали у відставку. Це можливо? Це можливо. І це означає, що наша форма, яку ми зараз закладаємо, цей абзац, він, в принципі, не буде працювати, тому що ми не зможемо з цих 10-ти обрати 5, які залишаться і будуть виконувати свої повноваження на протязі шести місяців.

Тому, в принципі, я не думаю, що ми можемо якийсь тут закласти запобіжник, чесно кажучи, проти всіх ситуацій, які можуть виникнути. А така ситуація також може виникнути, ну, не десять, там двоє десь пішли, а потім четверо подало у відставку, там, я не знаю, на знак протесту проти чогось. Це, в принципі, може бути і таке буває.

МАКАРОВ О.А. Вибачте, от вони подали у відставку 10, чи 4, ви сказали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...і конкурсна комісія...(Не чути)

МАКАРОВ О.А. ...примусова праця буде, чи як? Ми їх в наручниках приведемо туди, в кандалах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію, якщо людина не хоче працювати, її ніхто не змусить працювати, якщо вона подала у відставку.

МАКАРОВ О.А. Ви розумієте, ця норма дуже небезпечна. Коли вона пішла і ми прийняли в неї відставку, ми конкурс на її місце оголосили. А коли

вона примусово працює, то і конкурс ми не оголошуємо, розумієте? Тобто ви самі собі суперечите. Вона ж працює, значить, конкурс не треба проводити, якщо вона працює.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, нам дійсно треба цей абзац залишати...

СОВГИРЯ О.В. Як це ми не оголошуємо конкурс?

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...буде працювати проти всіх...

_____. Це є підстава, звичайно, для оголошення.

СОВГИРЯ О.В. Як це ми не оголошуємо конкурс? Колеги, поправте, якщо я неправа. Конкурс оголошується, мається на увазі, що якщо є якісь перешкоди до закінчення конкурсу і обрання члена ВККС, може бути. Але це не значить, що ми поширюємо цю ситуацію на всі випадки. Для чого це?

МАКАРОВ О.А. Слухайте, це все настільки дивно от чути зараз! Значить, що ми хочемо зробити? Ми хочемо зробити за 4 роки сформувати, закрити всі вакансії судді, і в разі, якщо щось відбулося таке, то там на 3-4 місяці, на 2 місяці зупинити роботу ВККС, обрати нову, і потім працювати назад, і у вас це викликає там щось таке надзвичайне. Але при цьому ви, вибачте, як каже молодь, «хакнули» просто цю систему судову всю, Вищу кваліфікаційну комісію суддів, одну третину зараз не заповнюєте вакансій, 14 місяців не можете сформувати це ВККС - і переживаєте, що буде через 4 роки, коли 11-й піде. Ну, це настільки дивно чути взагалі, всі ваші ці роздуми, що я не знаю, для чого ви це зараз робите!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз працюємо над законопроектом, Олег Анатолійович, для цього ми всі і...

МАКАРОВ О.А. Ви вигадуєте якісь ситуації, яких ніколи не буде і якими тільки можна маніпулювати - і все. Для чого це зараз робити, замість того щоб шукати консенсус?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, ми почули вашу позицію і вашу пропозицію взагалі прибрати цей абзац. Давайте..

МАКАРОВ О.А. Звичайно!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте для того, щоб ми йшли далі, у нас є дві пропозиції. Перша, наскільки я розумію, з урахуванням пропозицій Ольги Володимирівни, але я тут не знаю, щодо припинення все ж таки, може...

_____. А як вона сформулюється, Андрій Євгенович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо.... те, що Ольга Володимирівна запропонувала: припинення за винятком там якихось інших, - то це буде дуже складна норма для розуміння. Може, все ж таки залишимо закінчення? Як модель, ми з цього питання можемо до другого читання ще попрацювати, тому що ми зараз просто не встигнемо. Ольга Володимирівна, ви не заперечуєте? А шість місяців ми додаємо: «але не більше ніж шість місяців».

СОВГИРЯ О.В. Давайте шість місяців все-таки додамо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, це додаємо.

СОВГИРЯ О.В. ...а щодо формулювання попросимо секретаріат підготувати нам пропозиції, яким чином відповідно до підстав припинення повноважень членів ВККС це могло би бути сформульовано.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

СОВГИРЯ О.В. ...за вироком суду, коли автоматично в день набрання чинності припиняються, наприклад, повноваження, чи припинення громадянства, а є інші підстави, от як нам це розділити грамотно в законі, в законопроекті? Але «шість місяців» я би все-таки додала.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, «шість місяців», зрозуміло, що це є підтримка деяких народних депутатів.

Шановні колеги, стаття 97 - це «Припинення повноважень члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів».

ПАВЛІШ П.В. Андрій Євгенович!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, я просто хотів зацитувати, які є підстави для припинення, щоб ми розуміли. Тобто: «Повноваження члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України припиняють у разі (перше) закінчення строку, на який його обрано (призначено); набрання законної сили обвинувальним щодо нього вироком суду; припинення громадянства України або набуття громадянства іншої держави; визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим, недієздатним або обмежено дієздатним; смерті члена комісії».

Тому, мабуть, все ж таки перший випадок, тобто «закінчення строку», він, мабуть, виглядає більш коректно, щоб він у цьому разі продовжував виконувати свої обов'язки на протязі не більше ніж шість місяців, тому що в інших випадках припинення, ну, це або з об'єктивних, або з суб'єктивних причин просто неможливо.

Тому є така пропозиція: все ж таки залишити слово «закінчення строку», ніж «припинення».

Ольга Володимирівна.

СОВГИРЯ О.В. Ну да, давайте так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді давайте таким чином. У нас є пропозиція... Немає інших пропозицій? Є дві протилежні пропозиції: або ми залишаємо частину четверту в редакції, яка є в тексті, але додаємо в кінці «але не більше ніж протягом шести місяців»; і є інша пропозиція, народного депутата Макарова, взагалі абзац другий частини четвертої прибрати.

Я тоді хочу поставити на голосування пропозицію залишити частину четверту в редакції, яка вам запропонована, але додати в кінці другого абзацу частини четвертої фразу: «але не більше ніж протягом шести місяців». А техніко-юридично доопрацює секретаріат цю модель.

Прошу голосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А . За

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

Народний депутат Костін - за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, я підтримую пана Макарова, тому я утримаюсь стосовно цієї пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

Народний депутат Соболев.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Андрій Євгенович, одне питання: це з пропозицією Ольги Володимирівни?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, з пропозицією Ольги Володимирівни про шість місяців. Правильно?

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

МАКАРОВ О.А. Однопартійний у нас сьогодні комітет плюс Макаров.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12 – за, проти – 1, утримався – 1.

МАСЛОВ Д.В. Я підтримав вас, Олег Анатолійович.

МАКАРОВ О.А. Але, я кажу, однопартійний по складу. Ви звернули увагу, що зараз нікого не цікавить оце обговорення, бо розуміють, що зараз нічого гарного ви тут не приймете?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович, за таке побажання.

Олег Анатолійович...*(Не чути)* прийняти участь у засіданні комітету і висловитися щодо своїх пропозицій.

_____. І всі, хто присутні, всі мають право голосу щось сказати і прокоментувати з того або іншого питання, Олег Анатолійович.

МАКАРОВ О.А. Продовжуйте.

_____. Дозвольте я скажу? Насправді, от дійсно, ми вже розмовляли стосовно цієї законопроектної роботи. Всі пропозиції ми домовлялися, що письмово всі депутати, які мають, направляють на підкомітет.

_____. Але Олег Анатолійович направляв.

_____. Я ж не конкретно Олега Анатолійовича, я взагалі маю на увазі. Тоді, дійсно, підкомітет всі пропозиції може опрацювати. Всі, хто зацікавлений у відстоюванні своїх пропозицій, можуть бути присутніми на підкомітеті, і тоді ми економимо час вже, власне, на комітеті.

_____. Причому до цієї норми Олег Анатолійович свої пропозиції не надавав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте ми зараз підемо далі. В мене є така пропозиція: зараз 103 статтю обговорити, після цього я хотів би надати...

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Пане Андрію!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, Валентина Іванівна. Після цього надати слово...

ДАНІШЕВСЬКА В.І. А ми до цієї статті? До 92 статті була наша пропозиція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона була надана членам комітету. Валентина Іванівна, будь ласка. Ми вже проголосували, але, будь ласка, я хотів вам надати слово після... Але, будь ласка, вам слово.

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Шановні народні депутати, наша пропозиція проста, вона відповідає висновку Венеційської комісії, вона відповідає стандартам Ради Європи, зокрема висновку КРЕС, і стосується того, що у всіх органах судової влади має бути більшість суддів.

Отже, ми пропонуємо на законодавчому рівні закріпити цю гарантію, не заперечуючи проти того, що там пропозиції чи відбір кандидатів буде здійснювати комісія, про яку йдеться в законопроекті, але щоб ця комісія обирала кандидатів в тому числі з числа суддів і подала вже до Вищої ради правосуддя кандидатів, з яких половина би була суддями. На сьогодні у нас 5 тисяч суддів, я думаю, що серед них багато і компетентних, професійних і доброчесних. Тому я думаю, що ця комісія абсолютно буде здатна забезпечити цю гарантію, здійснивши добір саме через ті критерії, які вона визначить сама.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валентина Іванівна.

Андрій Анатолійович Овсієнко щодо питання позиція ВРП, будь ласка. Чи підтримуєте цю пропозицію?

ОВСІЄНКО А.А. Доброго дня, шановні колеги. Я хочу звернути увагу, якщо ми ведемо мову про 92 статтю зараз, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ОВСІЄНКО А.А. То є проста аналогія: стаття 5 Закону України «Про Вищу раду правосуддя». Там конструкція щодо продовження строку виконання повноважень у випадку можливості неповажності органу передбачена у Законі «Про Вищу раду правосуддя». Тобто це може бути або орієнтиром, або аналогією для такого нормотворення, про яке так довго сперечаються.

А щодо позиції щодо законопроекту в цілому, то ми сьогодні затвердили консультативний висновок, але наші зауваження є незмінними. Щодо складу Вищої кваліфікаційної комісії повністю підтримую тезу Валентини Іванівни Данішевської. І ми відобразили це у своєму консультативному висновку. Щодо більшості суддів це відповідає висновку Венеційської комісії. І та практика усталена, яку ми говоримо зараз, на сьогоднішній день щодо створення такого органу, вона відображає таку позицію.

Інше питання - щодо саме статусу конкурсної комісії. Ми також зазначали і минулого разу, коли обговорювали порівняльні таблиці, ми зазначали про те, що такого роду статус - автономний - наділяє ознаками, самостійними ознаками суб'єкта державної влади таку конкурсну комісію, і це є з цього приводу велике питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Анатолійович, дякую.

Я зараз хотів обмежитися питанням, які підняла Валентина Іванівна.

Щодо цього питання. Ми розуміємо, що запропонований законопроектом підхід він не виключає того, що всі 16 членів ВККС будуть суддями.

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Або їх буде 12, або 10, або нуль. Тобто цей підхід, який запропонований в самій моделі. І вона зберігається у законопроекті ще з моменту первісного законопроекту, так званого 1008.

Шановні члени комітету, піднято таке, дуже принципове, питання. Особисто я не вважаю, що є потреба в цьому питанні відходити від позиції основного законопроекту 3711, тобто від позиції, яка була запропонована Президентом, тобто залишити вирішення питання щодо складу Вищої

кваліфікаційної комісії саме конкурсній комісії, яка буде обирати, чи це будуть судді, чи це адвокати, чи це будуть професори і так далі.

Але є позиція Верховного Суду та ВРП. Я пропоную висловитися з урахуванням того, щоб ми десь за 10 хвилин завершили це обговорення.

Народний депутат Бабій, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Дякую.

Колеги, я підтримую позицію, висловлену Верховним Судом і ВРП, і про це говорила «венеціанка» у своєму висновку, і позиція КРЄС така ж, про що Валентина Іванівна сказала. Єдине що, мені здається, вона більш органічна в інших статтях, а не в 92-й, але, тим не менше, підтримуємо. Ми можемо встановити... Я цілком розумію, Андрій Євгенович, вашу логіку, що може бути і весь склад, але може бути, в той же час, і нуль. Але встановити, що має бути не менше половини суддями або суддями у відставці, наприклад, які мають відповідний досвід роботи, то вважаю, що це доцільно зробити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Романе, питання технічне. Ви сказали, що більш органічно в іншій частині виглядає. Чи можете ви більш точно зазначити?

БАБІЙ Р.В. Так, я, наприклад, бачу її в частині другій статті 94, там, де встановлюються вимоги до членів ВККС. Можливо, у нас... Ми ще на підкомітеті це трохи зачіпали теж питання, і, по-моєму, пропонувалось щось подібне чи в 95 статтю... Ну, теж як варіант.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чесно кажучи, там вимоги... Да, тут можуть бути вимоги і до члена ВККС, але може бути і 92-а, тому що це все ж таки питання.....

БАБІЙ Р.В. Може бути, це чисто, знаєте, особисте бачення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув. Тобто ви підтримуєте...

БАБІЙ Р.В. Але по суті я підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. «Не менше ніж половина з яких мають бути судьями або судьями у відставці...»

БАБІЙ Р.В. « ... або судьями у відставці, які мають відповідний стаж роботи».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це зрозуміло. Добре. Тобто «не більш ніж половина», а «не менш ніж половина». Тобто ми... Але це не є обмеженням. Тобто, знову ж таки, можуть бути всі 16 судьями.

БАБІЙ Р.В. Квота у суддів, скажімо так, 50 відсотків. Мінімум 8 членів має бути судьями. Може бути 9, 10, 16.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Це для того, щоб всі розуміли єдине.
Народний депутат Макаров, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Я цілком підтримую цю ідею, щоб половина членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів була судьями або судьями у відставці. Разом з Тим, є небезпека в тому, що якщо 16 членів будуть судьями, то ми отримаємо також критику, і ви знаєте чому.

У даному випадку, якщо ми йдемо на таку пропозицію Верховного Суду, я ще раз кажу, вона заслуговує на увагу, якщо ми міняємо, то тоді, сказавши «а», ми повинні сказати «б». Тоді треба сказати, що ми проводимо два окремих

конкурси: 8 – для суддів і 8 – для не суддів. І ми не можемо зараз зобов'язати суддів подавати на загальний конкурс свої документи, адже може так статися, що судді взагалі не подадуть, і тоді у нас буде неповноважна комісія. І для того, щоб вона була саме повноважна, і для того, щоб розуміти, що гарантовано 8 посад займуть судді, то давайте тоді казати: 8 плюс 8. Тоді треба міняти там в деяких статях, просто кажучи «б», бо ми повинні забезпечити участь не тільки суддів, а і поважних, з репутацією юристів, які не мають суддівського стажу для того, щоб так само громадський сектор впливав на формування суддівського складу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, дякую.

Чесно кажучи, я взагалі не можу представити собі, уявити ситуацію, що судді не подадуться на конкурс. З урахуванням такої єдності в позиціях Верховного Суду та Вищої ради правосуддя, я розумію, що вона відображає більш-менш позицію суддівського корпусу. Тому, знаєте, якщо ми будемо для всіх випадків, які можуть виникнути, передбачати якісь там особливості, то просто ми зараз ускладнимо роботу. Це моє бачення. Тому я не вважаю за потрібне окремий конкурс проводити для суддів.

Народний депутат Павліш, будь ласка. Павло Васильович, ви просили слово.

ПАВЛІШ П.В. Я підтримую позицію, тому що 50 відсотків мають бути дійсно представники судової гілки влади. І, крім того, я також зазначу, що Олег Анатолійович тут також має рацію. Але ж там нам треба потім буде повертатися до статті формування членів цієї конкурсної комісії, і там тоді, можливо, зазначати, що якраз частину дають саме суддів, щоб ми змогли зберегти ці 50 відсотків.

МАКАРОВ О.А. Ні, Павло Васильович, не про те мова. Конкурсна комісія - все нормально: половина – суддів, половина – не суддів. Мова йде про те, що ця конкурсна комісія обере 16 суддів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, кандидатів. Вона має обрати 16 суддів...

МАКАРОВ О.А. У нашому випадку було шістнадцять не суддів. Ми зараз ставимо бар'єр: не менше половини.

ПАВЛІШ П.В. 50 відсотків, я підтримую дану пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович почув.

Михайло Миколайович, будь ласка.

НОВІКОВ М.М. Щоб зняти цю дискусію, у мене є така пропозиція: давайте зазначимо, що кількість суддів має складати половину, не менше і не більше, половину. Половина має бути суддів. Так було зазначено, до речі, у попередніх редакціях закону, саме було зазначено: 8 суддів. Вісім є суддів, 8 обиралися з'їздом суддів, мається на увазі. І малося на увазі, що вони йшли від суддів. Якщо буде половина, то, по великому рахунку, тоді нам не треба буде проводити два конкурси, і буде чітко визначено, що Вища рада правосуддя, коли буде отримувати кандидатів на посаду членів ВККС, вона має чітко розуміти, що 8 з цих кандидатів мають бути суддями або суддями у відставці, інші – з інших галузей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайло Миколайович.

Денис Маслов.

МАСЛОВ Д.В. Михайло Миколайович, спочатку на вас відреагую. Вісім, якщо ми напишемо «половина», то ми закриємо можливість всім 16-ти бути суддями. А раптом так станеться, що комісія обирає всіх 16 суддями, зважить і вирішить, що всі 16 достойні – ті, хто з суддів. Тому, зазначивши чітко - «половина», ми зробимо обмеження для самих суддів.

Насправді я, незважаючи на те, що, сам працював суддею, хочу підтримати в цьому випадку, абсолютно розуміючи позицію Верховного Суду, Вищої ради правосуддя і не заперечуючи жодним чином її, хочу підтримати головуючого, пана Андрія Костіна, і сказати, що я особисто готовий підтримати ту пропозицію, яка закладена сьогодні. Будь-хто може стати членом Вищої кваліфікаційної комісії, а от у складі конкурсної комісії половина має бути членів від суддів.

Дякую.

НОВІКОВ М.М. Так воно і буде.

ПАВЛІШ П.В. Андрій Євгенович, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, авайте ще поговоримо про те, що, добре, ми обрали 50 на 50, а як ми будемо діяти, якщо хтось із членів ВККС піде у відставку, звільниться, чи якимось чином? Тобто там уже оцей паритет 50 та 50 в будь-якому разі не зможе зберігатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, я думаю, що це питання взагалі неможливо на рівні закону врегулювати, тобто на вакантну посаду буде оголошений конкурс. Але я ще раз...

ПАВЛІШ П.В. Тобто на момент призначення має бути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. На момент призначення, зрозуміло, так ми ж говоримо про склад. Але, ще раз, шановні колеги, я ще раз хочу наголосити, що ми змінюємо підхід, принцип до формування ВККС: з квотного на конкурсний. Розумієте? Тобто, коли був квотний, то це було зрозуміло, що судді мають там надати не менш ніж половини суддів. І ми з вами пам'ятаємо, що, в принципі, з'їзд адвокатів також міг призначити також двох суддів у відставці, наприклад, ДСА також могла призначити суддю. Тобто і попередня модель не виключала можливості, але вона залишала якусь там квоту за суддями, тому що вони обирали половину від складу ВККС. Зараз ми повністю змінюємо підхід. І з урахуванням того, що три представники конкурсної комісії будуть з суддівського корпусу, з урахуванням того, що потім ВРП буде затверджувати склад ВККС, після закінчення роботи конкурсної комісії, то я тут не бачу жодної загрози для судової влади з точки зору того, що композиція складу нової ВККС буде якимось чином загрожувати незалежності суддів. Це моя особиста позиція. Просто прошу звернути увагу на те, що змінюється підхід до формування ВККС.

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Андрій Євгенович, можу я ще сказати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Валентина Іванівна.

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Так, дякую, шановні народні депутати, за ваші коментарі і пропозиції. І я дозволю собі висловитися з приводу враження, яке от складається в нашому обговоренні.

Здається, що ми формуємо законопроект у стані, коли всі бояться один одного. Начебто судді у нас обов'язково щось мають нашкодити, а нові члени, як не є суддями, завжди будуть прогресивними. Думаю, що таке враження може нас завести в якийсь більший глухий кут, тому що завданням цієї комісії, якщо ми її вже впроваджуємо, є саме добір доброчесних людей, як з інших професій, так і з суддів. І оце головне її завдання. І ми, коли пишемо законопроект, маємо бути переконані, що комісія обов'язково з цим справиться.

Наша пропозиція щодо гарантії перебування у складі суддівського органу не менше половини суддів - це не про те, хто буде доброчесний, хто недоброчесний, комісія чи не комісія буде їх обирати, в одному чи у двох конкурсах. Йдеться про те, що судова влада має залишатися судовою завжди. І ми змінюємо формат призначення, як ви кажете, з квотного на конкурсний не для того, щоб судова гілка влади перестала бути судовою, розумієте, а для того, щоб знайти можливість краще здійснити добір, тобто вибрати більш професійних, більш доброчесних і таке інше. А оцей критерій, що судова гілка влади має залишатися судовою, він повинен зберігатися. І саме в зв'язку з цим, і в європейських стандартах це прямо зазначено, і Венеційська комісія на цьому наголошувала. Тому зміна, як ми будемо підбирати людей, зовсім не повинна вплинути на те, що в судових органах має бути більшість суддів.

Тому я би просила це... Бо ми весь час далі будемо цього прагнути, вмовляти комісію там і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валентина Іванівна, я дуже перепрошую, ми почули. Я просто дуже перепрошую, просто у нас немає часу.

ДАНІШЕВСЬКА В.І. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Ігор Фріс, будь ласка.

_____. Там ще Юрчишин тягне руку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...Юрчишин, він приймає участь у засіданні комітету, також надсилав свої пропозиції до 3711.

Ігор Фріс.

ФРІС І.П. Пане голово, маленька ремарка. Просто хочу колегам розказати історію. На тому тижні у нас відбувся іспит з питань допуску осіб, які мають право на зайняття нотаріальною діяльністю. І Вища кваліфікаційна комісія нотаріату на сьогоднішній день сформована практично з виключного складу практикуючих, діючих нотаріусів. І просто, щоб ви могли зрозуміти, було подано близько 700 з чимось заявок на право на здачу кваліфікаційного іспиту, приймали участь близько 530 осіб, які мали намір стати нотаріусами, і виключно 24 особи здали цей іспит.

Тому якраз практика, що професійні учасники конкурсної комісії, з професійного середовища, більш якісно виконують свою роботу і це призводить до більш якісного підбору кадрів, воно якраз от є прикладом подібної процедури, яка застосовується на сьогоднішній день у процесі відбору осіб, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю. Може, це так само і слугує тим висновкам, які в свою чергу говорить пані Данішевська і висловлено в позиції Венеційської комісії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігорю, за вашу позицію.

Ярослав Юрчишин, якщо можна, не більше 2 хвилин.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я максимально коротко.

Посилалися, власне, на висновки Ради Європи. Вони рекомендаційні, не обов'язкові. Тому в даному випадку насправді дуже важливо розуміти цей аспект. І, чесно кажучи, за умови, коли половину відбіркової комісії вибирають суддів, судді вже мають пріоритет і перевагу, тому що насправді орієнтуватися члени комісії будуть у першу чергу на людей, які мають досвід і які працювали в судових органах влади.

Тому зараз просто ще раз дублювати позицію про те, що половина мають бути судді, немає жодної логіки. Нам 2016 рік чітко показав: навіть без цієї вимоги більша частина, навіть не половина, точно будуть судді. Але коли ми прописуємо перевагу певної категорії юристів над іншою категорією юристів, ми не будуємо ту довіру, про яку говорила пані Данішевська.

Тому насправді дуже правильно залишати в тому форматі, в якому зараз запропоновано. Все одно структурна комісія, яка відбирає, буде надавати перевагу суддям, але суспільству буде посланий адекватний сигнал, що обирати будуть кращих. І це зніме будь-які, в принципі, потреби ще раз згадувати про суддів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ярослав.

Я перепрошую, у мене є така пропозиція. З урахуванням того, що у нас зараз тут залишилося в чаті десь біля... ми на грані кворуму, нас десь 12 народних депутатів, якщо я не помиляюсь, то у мене є пропозиція: ми почули дві позиції, вони є дуже важливими і дуже принциповими, залишити вирішення

цього принципового питання на завтра після перерви у нашому комітеті. І я маю надію, що буде більше народних депутатів.

Ще раз, шановні голови підкомітетів, співголови підкомітету, є прохання в такому робочому режимі проговорити з народними депутатами членами комітету, для того щоб ми мали якусь там попередню позицію. Вона зрозуміла, тут немає що ... Тобто якщо ми... залишаємо ми квоту для суддів у складі Вищої кваліфікаційної комісії на рівні не менше половини чи ні? Чи ми залишаємо модель, яка зараз передбачена законопроектом? Просто прохання проговорити з колегами членами комітету, щоб ми мали більш-менш якусь позицію з урахуванням також того, що вони, члени комітету, з різних фракцій, щоб ми мали це розуміння.

А наразі я пропоную зараз зупинитися з опрацюванням законопроекту 3711-д. Ще раз хочу сказати, що ми оголошуємо перерву в роботі комітету до завтра. Шановні колеги, 14-а або 15-а, як вам більш зручно, ті, хто залишилися? 14-а, да? О 13-й ми закінчуємо комітетські слухання, буде година для тих депутатів, які будуть приймати участь, щоб пообідати, і о 14-й.

Тобто я просто на всяк випадок, якщо у нас там вже не залишиться кворуму, ми тоді приймаємо таке консенсусне рішення: оголосити перерву в засіданні комітету після доповіді представника Національного демократичного інституту сьогодні. Перерва в засіданні комітету до завтра, до 9 грудня, до 14-ї години.

Шановні члени комітету, я хочу надати слово... Хочу подякувати всім, хто взяв участь, і всіх запрошуємо завтра о 14-й також доєднатися. Я сьогодні зроблю ще одне посилання на Zoom на завтра для того, щоб... І вам секретаріат комітету всіх повідомить про нове посилання для завтрашнього засідання.

Шановні представники Національного демократичного інституту, будь ласка. У нас є Ян Вудворд, і, я так розумію, там Антон Дубінський, Марія Веселовська, хтось з них буде перекладати.

Пане Ян, вам слово. Я пропоную до 10 хвилин на презентацію тих проектів, які ви пропонуєте, і далі щоб народні депутати могли обговорити і поставити питання. Будь ласка.

ВУДВОРД Я. Доброго дня! Дуже дякую, що надали мені слово. І я хочу почати свій виступ із вибачень за те, що я буду говорити англійською. Я обіцяю виступати коротко, оскільки я розумію, що ваш час надзвичайно цінний і комітет зараз працює над надзвичайно важливими питаннями.

Дуже дякую, пане голово, за запрошення виступити перед комітетом сьогодні. І мені дуже приємно бачити багатьох членів комітету, ми з вами вже познайомилися за мій період роботи в Україні, і дуже приємно бачити вас знову сьогодні. І, як я вже сказав, я буду виступати дуже коротко, оскільки я розумію, що у вас зараз напружений час. Проте я готовий відповісти на будь-які питання, які можуть у вас виникнути.

НДІ – це неурядова, неприбуткова організація, і ми працюємо в Україні з 1992 року. Ми працюємо за багатьма напрямками, які включають належне врядування, розбудову стосунків із громадянами, розбудову політичних партій та залучення жінок до політичної діяльності. Ми також співпрацюємо із парламентом, використовуючи різні методи співпраці, і це одна з причин, чому я виступаю сьогодні перед вами.

І одна з причин, чому я виступаю тут сьогодні, тому що для того, щоб продовжувати нашу діяльність тут, в Україні, нам потрібен комітет-бенефіціар, такі три комітети. Тому я виступаю зараз перед Комітетом з питань правової політики, запрошуючи вас стати таким комітетом для нас. Я коротко опишу вам проекти, над якими ми працюємо. Вам надіслали, належну документацію надіслав голова, проте я коротко опишу їх ще раз.

Перший проект фінансується Агентством США з міжнародного розвитку. І ціль цього проекту – це зміцнити Україну в період переходу з розвитку

демократії. Це дев'ятирічний проект, який буде тривати до 2025 року. У цього проекту є чотири цілі.

Перша ціль – це співпраця з політичними партіями, для того щоб переконатися, що в них є хороший зв'язок із суспільством. Другий напрямок – це співпраця із партіями та фракціями, для того щоб забезпечити кращу співпрацю. Третя ціль – це підтримувати нових політичних лідерів та новостворені політичні партії, а також групи, які недостатньо представлені в політиці, для того щоб у них були можливості в політичній діяльності в Україні. І четверта ціль у цьому проекті – це підтримувати Україну у проведенні чесних та демократичних виборів.

І в рамках цього проекту у нас є різноманітні партнери, як українські, так і міжнародні, і, можливо, вам відомо про нашу співпрацю із Європарламентом у форматі проекту "Діалог Жана Моне". І саме ця робота відбувається у рамках цього проекту.

Другий напрямок, другий проект підтримується Урядом Великобританії, і він націлений на те, щоб підтримувати жінок у політичній діяльності в Україні. Як і попередній проект, цей проект теж має чотири цілі.

Перша ціль – це допомогти всім жінкам у всій країні, в незалежності від їхньої належності до політичної партії, балотуватися на виборні посади.

Друга ціль – це допомогти політичним партіям у напрямку гендерного мейнстримінгу всередині їхніх партій.

Третя ціль – це заохочувати місцевих лідерів, щоб вони заохочували і підтримували на рівних і чоловіків, і жінок до політичної участі на місцях.

І четверта ціль – це покращити висвітлення у ЗМІ діяльності жінок у політиці.

У рамках цього проекту в нас є багато українських партнерів, які знаходяться у різних регіонах України, і вони допомагають нам саме підтримувати і просувати проект на місцях.

Останній проект, про який би я хотів розказати сьогодні, він підтримується урядом Канади. І ціль цього проекту – це підтримувати жінок-лідерок у політиці, тобто дуже схожа ціль на попередній проект. Проте у фокусі трішки інша ціль, ніж у британського проекту. Проте ці проекти, вони взаємодіють і підтримують один одного, ви можете побачити таку співпрацю. У цього проекту три цілі, а не чотири, як у двох попередніх.

Перша – це підтримувати жінок у розбудові їхньої спроможності у ролі членкинь політичних партій, депутаток та у їхній політичній діяльності.

Друга ціль – це підтримувати співпрацю на національному та регіональному рівні різних альянсів та різних об'єднань, для того щоб підтримувати гендерну політику в Україні.

І третя ціль – це працювати з політичними партіями, для того щоб розвивати їхню спроможність, бути більш чутливими до потреб жінок і інших маргіналізованих груп, як то жінок як громадянок України, так і жінок, які беруть участь в політичному житті.

Тому моє прохання до вас стати бенефіціарами цих проектів, для того щоб ми могли підтримувати Україну у цих дуже важливих питаннях.

Я також хотів би запропонувати комітету нашу підтримку. Ми готові підтримувати комітет, якщо у комітеті є якісь потреби, які будуть відповідати рамкам і напрямкам нашої діяльності. Ми можемо надавати технічну підтримку, ми можемо допомагати в проведенні публічних консультацій, обговорень і семінарів, які будуть відповідати потребам комітету.

Ми мали кілька зустрічей із головою комітету і обговорювали нашу можливу співпрацю. Тому я з нетерпінням чекаю почути ваші думки, як ми найкращим чином можемо бути вам корисні. Я готовий відповісти на будь-які питання, які у вас можуть виникнути, і я дуже вдячний за вашу увагу та час.

Пане голово?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я перепрошую, що одягнувся, тому що дуже холодно в комітеті, прохолодно, навіть незважаючи на те, що ще один обігрівач поряд зі мною, але, дійсно... Просто вчора цілий день просидів теж в верхньому одязі.

Шановні колеги, чи є якісь запитання до пана Яна? І чи є якісь... мабуть, є потреба в додатковій інформації якійсь від представників проекту?

_____. Шановний головуючий, в мене пропозиція, давайте запросимо пана Яна на каву до нас на комітет і на комітеті поспілкуємося, я думаю, більш детально всі зможуть дізнатися і задати свої питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я повністю підтримую, але я не думаю, що це буде дуже легко зробити зараз на базі комітету з врахуванням карантинних обмежень, які зараз є.

Пане Ян, ви почули, є пропозиція від членів комітету зустрітися і в неформальному режимі обговорити і поставити питання. Я думаю, що всі мають можливість вивчити зараз ті документи, які ми направили, від проекту. І потім, вже під час неформального спілкування, поставити питання до вас і до співробітників проекту щодо того, як це може бути потрібним і корисним для комітету, для парламенту і для громадян України.

Шановні колеги, чи є запитання?

Пане Ян, дякую вам за участь, за те, що взяли участь в засіданні комітету, за те, що презентували проекти. Тобто наразі народні депутати зможуть з ними ознайомитися і в неформальному спілкуванні або в подальшому формальному спілкуванні вже визначитися із участю комітету в цих проектах.

ВУДВОРД Я. Дуже дякую, дякую за вашу увагу. Я готовий зустрітися на неформальну каву, можливо, з однією чи з двома людьми одночасно, тому що я

маю дотримуватися вимог карантину. Проте я дуже сумую за тим часом, коли можна було просто неформально поспілкуватися за кавою із більшою кількістю людей. Я готовий відповісти на будь-які питання і зустрітися, і продовжити наше спілкування у будь-якому форматі, і готовий до подальшої співпраці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, якщо ви не заперечуєте, пане Ян, чи можемо ми надати ваш контактний телефон всім членам комітету, якщо хтось побажає з вами з'єднатися і домовитися про зустріч?

БУДВОРД Я. Так, ми поділимося телефонним номером мого колеги Антона, який зараз присутній на цьому дзвінку, він буде контактною особою у нашій комунікації. Антон переконається, що контакти будуть надані.

Я готовий бути контактною особою для всіх членів комітету, які готові спілкуватися зі мною англійською, проте, якщо це не дуже комфортно, тоді можна зв'язуватися з Антоном.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ян. Дякую народним депутатам, які взяли участь в сьогоднішньому засіданні комітету. Дякую всім нашим представникам судової влади. Я перепрошую за те, що ми не змогли надати слово всім по суті ваших пропозицій щодо законопроекту 3711-д. Ми отримали вже позицію Верховного Суду, надали народним депутатам. Я знаю, що Вища рада правосуддя сьогодні ухвалила консультативний висновок, ми його також, як тільки отримаємо від Вищої ради правосуддя, одразу роздамо всім народним депутатам членам комітету для врахування при підготовці до продовження нашого засідання, яке відбудеться завтра о 14-й годині. Ще раз всім дякую.

Оголошується перерва в засіданні комітету до 9 грудня до 14-ї години. Дякую всім. До побачення.